ئاسمان، بۆ ئێمە ئازارێکی تری خوداییە.. ئەنوەری ڕەشی ع□و□لا

لە باخی خەراباتی خۆیدا، بە دڵپێدانەوە، داریوش ئەم سکاڵا و داد و بێداییە وجودییانەی بیر دەهێنایینەوە، کە هەریەکەمان بەجۆرێک خۆمان لێ نەناس دەگرت. یاخود نەماندەویست، نەغمەی ئەو هەقیقەتە تاڵانە بژنەوینەوە کە هەموو رۆژێک بەریدەکەوتین.

بەراورد بە دنیای ئێمە، کە ئەوپەڕی پاکوتێ بوو لە پەرشوبڵاوییەکی بێ سەمەرەدا. کەچی دنیای ئەو دەروێشە تاک و تەنهایە، بە دەرەختێکی سەرسەوزی پەلوپۆداری بەردار دەچوو، لە کاتی زیکر لەگەڵ وێڵ باکاندا.

داریوشێک لەحاڵەتێکی دەروونییدا وەهادا، لە تەنیاییەکی قووڵدا سەوز سەوز بچێتەوە، لە رێی شیعرەوە، دەبوو زمانی وێڵباکانی زەمزەمە و زیکر کردبا، هەتا گەڵا بە گەڵای درەختی خەمەکانی پێ بدوێنێتەوە.

لە رێی هەڵبژاردن و تەماسی روحی بە شیعرگەلێکەوە، زانینمان لەو قەلەندەربوونەیدا، وەک ئینسانێکی وێڵگەرد، چ ئەزموونێکی دەروونی، لە رێی هونەرێکی راقیی بە ئێمە نیشاندایەوە..؟

بۆ ئەو سەرگەردانی و گەڕۆکییەشی، بڕوانە.. دەست وەردەداتە چی، چی بە مەرج دەگرێ بۆ رێدەربردنی خۆی

کێو ئەیەم بەشانما)
بەرگی هەر جەنگێک ئەپۆشم
شەپۆلی دەریا ئەگرم
شیری بەرد ئەدۆشم
مانگ بۆ ماڵەوە ئەبەم
” با ” بە نیشانە ئەگرم
هەموو خاکی ئەم زەمینە
بست بە بست ئەپێوم
گەر چاوەکانت ڕازی بن
لە هیچ کارێ دەربەست نیم)

وەها زمانی هەڵهێناوەتەوە، وەک بڵێی: مەحاڵ، بە واقیع دەکا، گەر چاوەکانی یاری لێ دیاربێ.

داخوا عارفێکیش هەروا، بە ئیمکانیەتێکی روحییانەی وەهاوە، لە زیکری مەعشوقەکەیدا نیە..؟

لەو دۆخەدا، داریوش بەر لە هەرشتێک بەدەرگایەک دەچوو، لە هەر بەرگ و باخ و خەڵوەتێکی عیشقێکدا بووبین، جێی هامووشۆی دڕدۆنگییەکانی هەموومانی تیا دەبوەوە.
چون دەنگی داریوش لە هەناوی ئەو شتانەوە دەردەهاتن، کە کەنارخراون، دەبوو ژیانیان بەبەردا بکرێنەوە.
بە بەهای نوێی هونەری□وە، دەربکەوتنایەتەوە، بۆ ئەوەی بەهادارانە بە هەناسەیەکی نوێی ژیانمەندییەوە، بژین.
بێ هیچ هەڵە تێگەیشتنێک، بێ ئەوەی ویستبێتی، خۆی سەپاند، بە روحێکی باڵای هونەری□وە، کە پەنجەمۆری دەروونی داریوش، خۆی پێوەبوو.
گەر وانەبا، داریوش وەک هەر گۆرانیبێژێک وەرزێک دەهات و دەچوو، ئەوجا ون دەبوو.
هەڵبەت ئەو رێ هونەری□ی داریوش گرتیەتە بەر، راستە رێیەک نەبوو.
لێخوڕە دەشت□، تا....!
بەڵکو پێچاوپێچ، پڕ لە بەرزی و نزمیی بوو.
بۆیەکا گەر کەسێ ویستبێتی موسافیری دنیای ئەو بێ، چێژ ببینێ، نا بێ ببپەشۆکێ، کە لەی□کاتدا کارە هونەری□کانی ، وێنای کەسایەتییەکی یاخیبوو.. کەسایەتییەکی خەرابات نشین.. کەسایەتییەکی دۆڕاو و نائارامی بۆ کردبین.
لە توێی درکاندنی گوزارشتەکانیەوە، ئێمەی بە ئاگا هێنا، بەوەی، دەبێ گوێیەکی نوێ لە خۆماندا شک ببەین، هەتا گوێمان لە ئاوازێکی تر، نەغمەیەکی تر، زەمزەمەیەکی تری سترانبێژێکەوە بێت.

ئالەوێڕا د□بینین چەنێ بە روحێکی باڵاوە، لە هونەرەکەی خۆی ڕوانیووە، هەر ئەوەش ماڵە راستەقینەکەی ئەو بووە.
ئەمە بەو مانایە نیە، دوور لە ن□□□ن□ی ساواک و ناسیۆنالیستەکان، ژاوەژاوی ئایدۆلۆژیستەکان، قوڕ و لیتەی مەزهەبییەکان، چنگیان لەگەڵی گیر نەکردبێ..
لەو ماڵە هونەری□یدا لە رێی غەزەلەکانیەوە، لەو ماڵە هونەری□یدا دەتوانین هەستی پێبکەین،
لە باخی یاخیبوونەکانی خۆیدا، چ شەیدایانە نەغمەی ئەو وێڵگەردی و دەروێشی و پەتیارەیی خۆی چەنێ ئوستادانە و بوەیهیمیانە، چڕیوە و دەگێڕێتەوە.
دەی ئەگەر ئەو گوێیە شک ببەین ، سانا تر دەیژنەوین، سانا تر دەیبینین، سانا تر دەیبیستین، ئەوجا لەگەڵیدا وەسڵ دەبین.
لەوێڕا تێدەگەین، بە چ راددەیەک بە دنیای شەڕ و ئاشتییەکانی ناو دنیای شیعرەوە پەیوەستە.

لە رێی هەڵبژاردنی شیعرەکانەوە… تێدەگەین، ویستوێتی کوڕێکی جوانخاسی غەزەلخوێنی چ ماڵ و عەرشێکی هونەری بێ. لە رێی هەڵبژاردنی شیعرەکانەوە، تێدەگەین، لە کوێوە ئازاری دەستەجەمعی ئینسانی ئێمەی ناسیووە و سەر لە نوێ، بە لەونی خۆی دواندونی.
بۆیە کەم و زۆر لە دەیەی هەشتاکاندا، ئازارەکانی ئەو ئینسانە بە ئاوازێکی تایبەت، کە لە روحی خۆیەوە بڵاچەی دەکرد، ئەو هەیەجانە دەروونیی یە،
بە گیانی هەر کەسێکی هۆشمەندا کەم و زۆر گەڕاوە.
ئەوەی بە شێوەیەک لە شێوەکان دڵی بۆ ئازادی لێیدا بێ، ناتوانێ بەر تەلیسمی وەسوەسەکانی داریوش نەکەوتبێ.
واتا ئەو کەسایەتییە گەر بە نەفرەتلێکردنیشەوە بووبێ، لە یادوەری هەمووماندا بوونی هەبووە.
ئەمەش ئەو تەلیسمە بوو، کە داریوش هەڵگری بوو.
ئەمە هێما و سیما و پەنجەمۆری هونەرییانەی ئەوبوو..
تا ئەو راددەیەی ، سیمای هونەرییانەی داریوش، بۆ روحە یاخیبووەکان، رۆڵی وەک رۆڵی، پینک فلۆید وەهابوو لە رۆژئاوا، بە تایبەتتر بۆ ئینگلیزەکان .

سەبارەت، بە جەمعێک لە چەپگەرای رادیکالیش، تیایاندا جێکەوتبوو، کە هەموو شتێکیان بە قەپانی ئایدۆلۆژییەکەیان دەکێشا.
لە دەستیان بهاتایە بە جەوهەری هەموو شتێکدا روو دەچوون، بۆ ئەوەی ماسکەکانیان لەسەر روو لاببەن، ئەمە توێکاریییەش، بە غەیری ئایدۆلۆژیاکەی خۆیان نەبێ، کە جێی گومان و تێڕامان نەبوو،
ئەگینا سەرسەختانە، بەریان دەدایە وێزەی هەموو شتێک، کە تەنها لە رەنگی خۆیان نەبێ. بۆیە نەیاندەتوانی بەس رەخنەیان بۆ دەرەوەی خۆیان نەبێ. رەخنەش نەبوو، بگرە نەفرەت بوو.
بە غەیری، ئەوەی تەڵقین دادرابوون، بە ئەفیونی ئایدۆلۆژییەک، گوێیان بە شتێک بدایە، تەنها بۆ ئەوەبوو، لەسەر ئەو یەقین و باوەڕەوە گوێی لێدەگرتیت، هەتا بزانێ بە چرپای ئایدۆلۆژییەکەی بیپێوێت.
هێندە روودەچوون بە گێژەنی ئایدۆلۆژییەکەیاندا، هەتا دەگەیشت بەوەی:
” هیچم لێت ناوێ یان هەموو شتێکتم لێت دەوێت “.
هەمیشە بەرژەوەندی بێ قەید و شەرتی کرێکاران و زەحمەتکێشانیش بۆ پێداگیری و دەمارگیرییەکانیان پاساویان بووە، بەو ئەخلاق بڵندیی جەنگاوەرانەوە، دەهاتە پێش، تەنها بۆ ئەوەی قڕو قەپت پێبکەن. چون خۆی یەکەمین کەسە، قڕوقەپی پێکراوە، لەو نێو میتۆدی

ئایدۆلۆژییەکەیدا، کە دنیا هیچ نییە، جگە لەوەی چاوی عەقیدەکەی پێید□ بینێ.
لە جەوهەردا ئەمەش وەک صەدەقەڵلاهو عەظیمی موسڵمانان وەهابووە لە بەرامبەر سەنگەسارکردنی شەیتاندا.
هەر بۆیە، لە دواجاردا دنیای هونەری داریوش، بۆ پێودانگە ئایدۆلۆژی و سیاسییەکەی ئەوان، تەنها دەیتوانی وردەبورژوایەکی ناڕازی بێت بە دنیای سەرمایەداری و هیچ بە دەستەوە.
ئا… بۆ چەپێکی ئاوا رادیکال، داریوش هەر مناڵێکی لاساری دنیای سەرمایەداری زیاتر نابێ. ئیتر لە دۆخە شەرمهێنەرەدا، زۆرجار هونەر کورت دەکرایەوە بۆ ئەم ئینشا و مەحفوزاتانەی لە رێی حزبەوە دەرخواردیان دەدرا.
هێندەی لە بیری عەقیدەکەیاندا بوون، با بەو راددەیەش لە بیری ئەوەدا بن، ئاخۆ کەسێک بێ پشتوپەنای حیزب و گروپەکان دەتوانێ رۆڵێکی هەبێ…؟ بە داخەوە لە بری ئەم ئەندێشەکردنە، بۆ ئەوان داریوش لەو مناڵە لاسارانە دەچوو، ناخودئاگا بەر ئەفیونێکی سەرمایەداریی کەوتۆتەوە، گەرچی دژیشی دەبێ. لەوە بترازێ، هەرچی بڵێ ی، ناتوانن بیبیستن. بەر ئەفیونی ئایدۆلۆژیا کەوتوون بە قەولی مارکۆز.
ئەوی وردە بۆرژوا، ئاڵتەرناتیفی بۆ ئەو سیستەمە سەرمایەداریی□ ی□ پێ نییە.
کەوابێ لە رووی پراکتیکییەوە، هەر دەکاتە سڕرکردنی گیانی شۆڕشگێرانەی کرێکاران و زەحمەتکێشان، بەم ر□نگ□یە ئاو دەکاتەوە بە ئاشی سەرمایەدارییدا.
ئەمەش بە پاساوی ئەوەی، لە میتۆدی هونەری داریویشدا هەموو هاوکێشەکان، هەموو شتێک ، دواجار خەرابا تێکن.
بەم هەموو لێکدان و لێدەرکردن و دابەشکاریيانەی، وجودییەکانی ئەو حەلە، سیاسییەکان و ئەهلی قەڵەم، و عاشقان، داریوش بەو هەموو لێکدژییەوە دەنگێک بوو، نەدەتوانرا نەبیسترێ.
رەنگێک بوو نەدەتوانرا نەناسرێتەوە.
بە هەموو ئەو تەفسیر و روانگە جودایانەوە، گیانە تەنیا و ئیعتیرازییەکەی داریوش لەوە رەنگاو رەنگتر بوو، جێی راستڕە و میانڕە و چەپڕەو، ئیماندار و بێ ئیمان و خەراباتیی□کیشی تیا نەبێتەوە.
چون بەر لە هەرشتێک خەمی ئەو خەمێکی ئینسانی بوو.

” هەرچیەکم دروست کرد
دواجار شکا

شکا… شکا
من هەمیشە دەڕاووم
دەڕاووم.. دەڕاووم.. دەڕاووم.

ئەهلی دەسەڵات توانای ئەوەیان نەبوو، لەیان نەدەوەشایەوە، بچنە ژێر باری شکست و دۆڕانەکانیانەوە، هەموو ئەباڵەکانیان دەنایە ئەستۆی نەیارەکانیان و بە تایبەت سەرمایەداری.
ئەزموونی داریوش، لە پارادۆکسیەتێکدا لە جستوجۆدا بوو، نەدەتوانرا بە راستە و پرگاڵ، صرات مستقیمی هیچ ئایدۆلۆژییەتێک بپێورێت و بە هەر عوزر و بەهانەیەکەوە بێت، ئازادییەکەی زیندانی بکرێ.
دەنگی ئەو گەرچی سرک بوو، روحی تێدابوو، بە پێی توانایەک کە هەیبوو، عاشقانە گوزارشتی لە خەمە وجودییەکانی ئینسان دەکرد.
بە هەر یاخیبوونێکەوە کە هەیبوو، لەو زاروژەنگەی رۆژگاردا، لە داچۆڕانیدا، سەر بە ژیان بوو. چەنە نائومێد بوایە، بە ژیان دەجەنگی و ژیانی نەدەکوشت.
زۆرێک لەو جەبرە عەقیدەیی و ئایدۆلۆژیی و مەزهەبی و شاهانەیی ئەودەم، کە لە دەستیان دەهات بتکەنە خانی خانان یاخود تۆزی بانان، بەو هەزموونە ئایدۆلۆژییانەوە کە لەگەڵ خۆیاندا، بە جەبرەوە دەیانگێڕا و دەیاسەپاند، کەوتنە کەناری رووداوەکانەوە.
کەچی داریوش گەرچی تاک و تەنهاش بوو، بە بەندیی خۆیەوە مایەوە و وەستا.
چون لە رێی خوێندنەکانیەوە، پێوەی دیاربوو، خۆی تەرخان کردووە، وردە وردە… تەیار و گورجوگۆڵ، بە هەر هەلاکەتێکەوە کە دەیچەشت، ژیانی لە هونەردا، دەژیاندەوە.
هەڵبەت لە کۆمەڵگایەکی مەرگدەستدا، لە نێو ئەو پاشەڕۆکانەدا، ئەو باوەش کردنەوەیەش بە ژیاندا هەڵوێستێکی کەم نەبوو.
رۆژان و ساڵان رێکردن بەنێو چرکە چرکی دەکەزیی و ئازارەکانی زیندەگیدا، هەریەک بەجۆرێک سەر هەڵدەگرێت، ئا لەوەدا باوەش کردن بە مەحەببیەتدا، دەبێتە فەزیلەتێکی دەروونی بۆمان، پێموابێ ژیانیش بە نوێکردنەوەی خۆی؛ ئەمەی لێمان دەوێت .
یانی دەبوو هێندە زیریت لە خۆتدا شک ببردایە، هەتا عارفێکت لە روحتدا کەشف بکردایە.
تاوەکو بەرگەی ئەو هەموو جەور و خواروخێچیانەی وجود بگرێ و بە خۆی بڵێ: ” ژیان نەدەبوو ببێ، بەڵام بەهەر داڵمان و دزێوی ئافەریدنەکارەکانیەوە هەیە “
چون داریوش وەک کەسایەتییەک، تیشکێکی زیندووی هونەر بوو،

نەیدەتوانی هونەرمەند نەبێ. یانی عیشقی بە دنیاکەی خۆی نەبێ.
بێپەروا بە ئەو سەر و سەودایە دەژیا.
ئەزموونەکانی ئەو دەورانە، پێی قەبڵانین، پێی سەلماندینەوە،
حەماسەت هەر شەرعیەتەکیشی هەبێ، هەر ڕەوتەنیە..و عیشق بە هەر
سەرشێتییەکیشیەوە کە هەیەتی، هەشتا ئارامگرتووترە.
گوێ گرتن لە داریوشەک کە عاشق و دەروێشی دنیاکەی خۆیەتی، بە
هەموو خەمگینییەکیەوە، ئارامیهێنە.
فەوت نادادتە، شەرەنگیزییەکانی ژیانەوە، بەڵکو بە حەسرەتەکەوە، کە
هەست کردنە بە لەپرسراویەتەکی ئینسانیانە، بەیانی دەکا، مرۆق
چۆن لە نەو خەراباتەکانی عیشق و تەنیایی و ژیاندا سەرمەستانە
ونبووە. لە بەدەنگی شتەکاندا نقومە، کە خۆیان کشاندووە بەسەر
هەموو نهێنییەکاندا.
نهێنی نیگا بەدەنگەکانیش
” بە دەنگیتم نەزانی|
سەیرکردنم تێنەگەیشتی
من هیچم نەووت
و
تۆش هەرگیز نەتپرسی “
بەڵام هەر ئەو مەرەقەشە، لە هەر چوارچەوەیەکدا بێت، بە
هەناسەدانەوەیەکی تر، کەڵک نادا، چون مەحکومە بە ژیانی خۆی.
هەیە ئەو مەحکومیتەی ژیانی… پێ بەتاڵ بەتاڵە، بەیە هیستریایانە،
لەوەش یاخی دەبێ، هەتا ئەوپەڕی دەست چوونە خۆ. واتا خودکوژی.
یانی یاخیبوونیش لە خودی خۆت…
ئەم تێکشکاندنەوەیەی هەموو شتێک، ئەوەی هیچ دەرەتانێک نەماوە بە
چاککردنەوەی، بە خاتری هاندانەوە، بە هەڵبوونەوەی هیوایەک، دەبوو
هاندەری ئەوە بیت، بە خەڵکی بڵێی گرێ و گەڵەکانی خۆت ببینە،
شەرمی لێ مەکە.
بەڵام کە هەموو شتێک بەرەو وێران بوون بڕوات، هیدایەت کردنەوەی
ئەویتر زەحمەت زەحمەتە.
بە ئەم هەقیقەتە تاڵەش، با گەشتێک بکەین بۆ:

گەڕانی سالەی دوو هەزاردا..) مانفەستی هەرەسهێنانی ئینسان.)

ئەنوەری ڕەشی عەوەا _ مانچستەر
""""""""""""""""“

“سەرچاوە: بەنی گەنم- کتێبی کۆمەڵە شیعری داریوش ، وەرگێڕانی لە
فارسییەوە: پشکۆ ناکام